

70 let dr. Jedert Vodopivec Tomažič

V letošnji jeseni je svoj 70. rojstni dan praznovala prof. dr. Jedert Vodopivec Tomažič, konservatorica-restavratorica, raziskovalka, strokovna svetovalka, organizatorica, mentorica, sodelavka, vodja ... Skoraj vso službeno kariero je preživela v državnem arhivu. Sprva je opravljala dela in naloge konservatorke-restavratorke in raziskovalke za področje dediščine na papirju in pergamentu. Od leta 1992, ko je prevzela vodenje Centra za konserviranje in restavriranje pisne in grafične dediščine, se je poleg dela na konservatorsko-restavratorskih projektih intenzivno posvečala tudi neformalnemu in formalnemu pedagoškemu delu na področju konserviranja in restavriranja gradiv na papirju in pergamentu.

S svojim intenzivnim strokovnim delom je vnesla nov polet strokovnemu in znanstveno-raziskovalnemu pogledu na področje hrambe, raziskovanja, konserviranja-restavriranja ter vzdrževanja pisne in likovne dediščine na papirju in pergamentu v arhivih, knjižnicah, muzejih in sorodnih ustanovah.

Z neposrednim vključenjem ji je uspelo dvigniti raven stroke na svetovno raven.

Pomemben korak naprej za stroko je storila tudi na pedagoškem področju na Univerzi v Ljubljani s sodelovanjem v okviru dodiplomskih in podiplomskih programov na Filozofski fakulteti, Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje ter Naravoslovno tehnični fakulteti Univerze v Ljubljani ter na samostojni visokošolski izobraževalni ustanovi Alma Mater Europea.

Jedert se je rodila v Postojni. Mladost je preživela na Primorskem, maturirala je na Gimnaziji Koper. Študij je nadaljevala v Ljubljani na Fakulteti za kemijo in kemijsko tehnologijo, kjer je diplomirala iz organske kemije. Na magistrski študij se je vpisala na isti fakulteti v interdisciplinarni povezavi z restavratorsko specialko Akademije za likovno umetnost Univerze v Ljubljani. Zaključila ga je leta 1988 z nalogo »Uporabnost nekaterih sintetičnih polimerov pri konserviranju in restavriranju kulturne dediščine na papirju«. Za doktorsko disertacijo si je izbrala temo z naslovom »Razvoj struktur v srednjeveških rokopisnih vezavah – soodvisnost s konservatorskimi in restavratorskimi posegi«. Zagovarjala jo je leta 1999 na Oddelku za umetnostno zgodovino – smer konservatorstvo – Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Leto pozneje je pridobila strokovni naziv konservatorske-restavratorske svetnice. V naziv docentke jo je senat Univerze v Ljubljani izvolil novembra leta 2000 in marca 2006 v naziv izredne profesorice.

Jedert je svoje delo vedno dojemala kot posebno poslanstvo, njena predanost delu je postala njen način življenja. Njeno delo je bilo v veliki meri usmerjeno v javnost, kar je zagotovo prispevalo k temu, da sodi med prepoznavnejše obraze slovenske in tudi svetovne konservatorsko-restavratorske dejavnosti.

V prostorih Arhiva Republike Slovenije je pod vodstvom izjemnih strokovnjakov organizirala več cikličnih teoretično-praktičnih seminarjev. Naj izpostavim seminarje, posvečene konserviranju in restavriranju likovne dediščine ter arhivskemu gradivu na papirju in pergamentu pod vodstvom Karmen Rinesi Čorak iz Rima, seminar o restavriranju načrtov na prosojnih papirjih pod vodstvom Konstance Bachman iz New Yorka in sklop seminarjev, posvečenih starejši knjigi pod vodstvom prof. Christopherja Clarksona iz Oxforda. S tem smo pridobili specialno znanje in drugačen pogled razmišljanja o svojem delu.

*Dr. Jedert Vodopivec Tomažič
(Foto: Igor Modic)*

V okviru arhivskega središča za strokovni razvoj je vodila seminarje na področju materialnega varovanja in konserviranja-restavriranja arhivskega gradiva.

Bila je tudi pobudnica, organizatorica in soorganizatorica odmevnih domačih in mednarodnih posvetovanj, konferenc in simpozijev s področja varovanja in konserviranja-restavriranja pisne in grafične dediščine.

Predstavila se je tudi kot avtorica in soavtorica razstav s področja konserviranja in restavriranja gradiv na papirju in pergamentu ter strokovna svetovalka pri postavitvi razstav v Arhivu Republike Slovenije, Narodni galeriji, Narodnem muzeju ...

Od leta 1987 je sodelovala pri domačih in mednarodnih znanstveno-raziskovalnih projektih na področju raziskav mehanizmov staranja papirja, optimizacije kakovosti konservatorsko-restavratorskih postopkov, tipologije starejših knjižnih vezav, razmer v depojih ter aplikaciji neporušnih analiznih metod na področju pisne in grafične dediščine.

V mednarodnem merilu je dejavno sodelovala na seminarjih, konferencah, v strokovnih organizacijah in komisijah v okviru Mednarodnega arhivskega sveta (ICA, IFLA, ICOM, ICCROM), z evropsko komisijo za dostop in zaščito (ECPA) ter v znanstveno-tehnoloških EU COST-skupinah.

V komisijah za strokovne izpite in nazive s področja arhivistike, muzeologije in restavratorstva je bila izpraševalka in ocenjevalka. Ves čas je delovala tudi kot mentorica in somentorica pripravnikom ter dodiplomskim in podiplomskim študentom.

Vse od (ponovne) ustanovitve, in sicer od leta 1997 dalje, je bila Jedert dejavna znotraj organov Društva restavratorjev Slovenije in leta 2009 v okviru društva prejela nagrado Mirka Šubica za življenjsko delo v konservatorsko-restavratorski stroki. Leta 2018 je prejela Trubarjevo priznanje, ki ga podeljuje NUK za pomembne prispevke k ohranjanju nacionalne pisne kulturne dediščine.

O strokovnem in znanstvenem delu priča njena bogata bibliografija. V sistemu Cobiss je evidentiranih več kot 200 zapisov, od znanstvenih in strokovnih člankov, prispevkov na konferencah, simpozijih in posvetovanjih do monografske publikacije in raznih poglavij v monografskih publikacijah, ki jim je bila nemalokrat tudi urednica ali sourednica.

Pred štirimi leti se je formalno upokojila, a njena neusahljiva energija je razlog za to, da tudi v pokoju ne počiva in je še vedno dejavna na po-

dročju izobraževanja ter raziskovanja pisne in likovne dediščine na papirju in pergamentu.

Ob jubileju smo ji hvaležni za njen prispevek k razvoju stroke, za pomoč in znanje, ki nam ga je posredovala.

Stanka Grkman